

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 617/2015-22

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 12. mája 2016 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa (sudca spravodajca), zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Ladislava Orosza prerokoval prijatú sťažnosť [REDAKOVANÉ], zastúpenej advokátom JUDr. Vladimírom Kašubom, Advokátska kancelária, Holubyho 81, Martin, vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Čadca v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 196/2010 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosti [REDAKOVANÉ] n e v y h o v u j e .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. II. ÚS 617/2015-7 z 24. novembra 2015 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady

Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Čadca (ďalej len „okresný súd“ alebo „súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 196/2010 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

Z obsahu sťažnosti vyplynulo najmä, že:

„Dňa 03.12.2010 podala na Okresný súd Čadca sťažovateľka žalobu o určenie práva zodpovedajúceho vecnému bremenu nadobudnutého vydržaním a o jeho trpenie. Týmto dňom sa na tomto súde začalo konanie vedené pod sp. zn.: 8C/196/2010. Do podania sťažnosti na prietahy v konaní predsedníčke Okresného súdu Čadca dňa 02.07.2013 vykonal súd tri pojednávania. Z odpovede predsedníčky Okresného súdu Čadca zo dňa 25.07.2013 vyplýva, že podľa jej názoru sa vo veci koná plynulo a bez prietahov, t. j. podaná sťažnosť bola vyhodnotená ako nedôvodná. Štvrté pojednávanie v poradí sa uskutočnilo dňa 12.12.2013 s tým, že mu dňa 07.10.2013 predchádzala žiadosť o informáciu o stave konania zaslaná Okresnému súdu Čadca mailom, na ktorú však nikto neodpovedal. Následne však bolo doručené predvolanie na pojednávanie. Posledný úkon vo veci vykonal súd dňa 26.03.2014 - ohliadku na mieste samom.

Pojednávania boli odročované aj z dôvodov stojacich na strane procesnej protistrany - právny zástupca sa z pojednávania určeného na deň 27.09.2012 ospravedlnil pre kolíziu pojednávaní. Súd toto akceptoval napriek tomu, že právnym zástupcom odporkyne v rade 1/ a v rade 2/ je právnická osoba, spoločníkom ktorej sú traja advokáti. Aj otázka substitučného zastúpenia ostala opomenutá. Je možný úsudok aj o tom, že posledné pojednávanie (12.12.2013) by bolo pre dôvod práceneschopnosti odporkyne v rade 2/ odročené, právny zástupca sťažovateľky však poukázal na to, že nie sú splnené podmienky pre odročenie pojednávania.

Na druhej strane sťažovateľka nespôsobovala odročovanie pojednávaní.

Konanie, v ktorom súd vykoná štyri pojednávania a jeden úkon spočívajúci v ohliadke na mieste samom za dobu takmer štyroch rokov, nie je konaním efektívnym, plynulým a bez prieťahov. Takéto konanie nesmeruje k svojmu logickému koncu, ktorým je rozhodnutie vo veci samej. Na vykonanie jedného úkonu vo veci samej potrebuje súd ku dňu podania tejto sťažnosti lehotu viac ako deväť mesiacov. Do dnešného dňa, ani po takmer 7 mesiacoch od ohliadky na mieste samom, súd nevytýčil termín pojednávania. Stav právnej neistoty u sťažovateľky pretrváva a podieľa sa na významnom obmedzení užívacieho práva k vlastnej nehnuteľnosti (nemožnosť dovozu paliva na vykurovanie a pod.). Sťažovateľka očakávala, že súd bude schopný poskytnúť jej rýchlu a efektívnu ochranu rozhodnutím, ktoré bude výsledkom bezprieťahového konania a ku ktorému dôjde v primeranej lehote (a to aj s prípadným konaním o opravnom prostriedku). Okresný súd Čadca však nekoná bez prieťahov a ani rozhodnutie vo veci samej už v primeranej lehote nie je možné očakávať. Nie je zrejmé, čo v aktuálnej dobe súd v konaní vykonáva, keďže nie je ani určený termín pojednávania. Tým, že sťažnosť na prieťahy v konaní adresovaná predsedníčke Okresného súdu Čadca nevedla k náprave, sťažovateľka môže žiadať o ochranu pred následkami pokračovania takéhoto stavu len Ústavný súd Slovenskej republiky. (...)

V zmysle vyššie uvedeného, ako aj vzhľadom na pripojené listinné dôkazy, navrhujem, aby Ústavný súd Slovenskej republiky po vykonanom dokazovaní vyhlásil tento nález:

Okresný súd Čadca v konaní vedenom pod sp. zn.: 8C/196/2010 porušil základné právo [REDAKOVANÉ], aby sa jej vec prerokovala bez zbytočných prieťahov, zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prerokovanie veci v primeranej lehote zaručené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Okresnému súdu Čadca v konaní vedenom pod sp. zn.: 8C/196/2010 sa prikazuje konať vo veci bez zbytočných prieťahov.

[REDAKOVANÉ] priznáva primerané finančné zadosťučinenie v sume 3.000,- EUR(...), ktoré je Okresný súd Čadca povinný vyplatiť jej do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

[REDAKOVANÉ] priznáva náhradu trov právneho zastúpenia v sume 284,08 EUR(...), ktorú je Okresný súd Čadca povinný vyplatiť na účet jej právneho zástupcu JUDr. Vladimíra Kašubu(...) do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto rozhodnutia.“

2. Na základe žiadosti ústavného súdu sa k veci písomne vyjadrili účastníci konania: okresný súd, zastúpený jeho predsedníčkou, listom sp. zn. Spr 1860/15 zo 14. apríla 2016 a právny zástupca sťažovateľky stanoviskom k vyjadreniu okresného súdu z 2. mája 2016.

2.1 Predsedníčka okresného súdu popísala chronológiu úkonov vykonaných súdom v danej veci a dodala tieto relevantné skutočnosti:

„(...) Vzhľadom na zistené skutočnosti mám za to, že súd uskutočňoval procesné úkony smerujúce k vydaniu rozhodnutia plynule a sťažnosť považujem pokiaľ sa týka časového aspektu za nedôvodnú. V určitých časových úsekoch boli spôsobené prieťahy v konaní, ktoré ale považujem za objektívne (dlhodobá PN zákonnej sudkyne, pridelovanie ďalšieho zákonného sudcu, návrat sudkyne z PN).

Súhlasím, aby ústavný súd upustil od verejného pojednávania.“

2.2 Právny zástupca sťažovateľky v reakcii na uvedené vyjadrenie okresného súdu tiež poukázal na skutkový stav napadnutého dedičského konania a dodal tieto relevantné skutočnosti:

«(...) po doručení prípisu č. k. II. ÚS 617/2015-17 zo dňa 25. apríla 2016 si Vám dovoľujem obratom oznámiť, že netrvám na ústnom pojednávaní vo veci prijatej sťažnosti, t. j. súhlasím s upustením od takejto formy pojednávania. Všetky relevantné informácie boli uvedené v písomných podaniach a od ústneho pojednávania teda nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci a bolo by len neúčelným opakovaním písomných podaní.

Zároveň využívam možnosť sa v ponúknuť lehote stručne vyjadriť k podaniu p. predsedníčky Okresného súdu Čadca a uvádzam teda nasledovné:

Na úvod poznamenávam, že z vecného hľadiska, podľa môjho názoru, je konanie o mojom návrhu bežnou agendou všeobecných súdov.

Pohľad účastníka konkrétneho konania na tento proces, ako pohľad „zvonka“, je samozrejme iný ako pohľad dotknutého súdu.

Hneď v úvode konania došlo k odročeniu pojednávania vytyčeného na deň 14.02.2011 a to pre práceneschopnosť zákonnej sudkyne. Druhé pojednávanie nemohlo byť odročené na konkrétny termín pre hospitalizáciu odporkyne v rade 2/. Týmto vznikla

medzera v konaní v trvaní štyri mesiace. Dňa 14.06.2012 sa uskutočnilo pojednávanie, na ktorom bola uložená úloha môjmu právnenému zástupcovi. Tento ju splnil dňa 22.06.2012. Následné pojednávanie bolo odročované znova pre ospravedlnenie procesnej protistrany, či už odporkyne v rade 2/ alebo právneho zástupcu. Z dôvodu dlhodobej práceneschopnosti zákonnej sudkyne došlo k zmene zákonného sudcu (rozvrh práce na rok 2013 v znení účinnom od 01.02.2013(...))

Či však bol aplikovaný dôsledne rozvrh práce v súvislosti s dlhodobou práceneschopnosťou trvajúcou dlhšie ako 6 týždňov, to sa vyjadriť neviem. Následne došlo k ďalšej zmene zákonného sudcu a to s účinnosťou od 14.05.2013. Nová zákonná sudkyňa (JUDr. Žideková) vytýčila pojednávanie až po 5 mesiacoch od účinnosti tejto zmeny a to na termín 12.12.2013. Týmto došlo k vytvoreniu medzery vo vykonávaní úkonov smerujúcich k skončeniu veci v trvaní takmer 13 mesiacov. Po návrate pôvodnej zákonnej sudkyne Mgr. Vysockej, bola vykonaná dňa 26.03.2014 ešte ohliadka na mieste samom. Po tomto úkone nasledovali znova zmeny v osobe zákonného sudcu, pričom jednotliví sudcovia oznámili svoju zaujatosť. To spôsobilo, že ďalší úkon smerujúci k skončeniu veci - pojednávanie, sa uskutočnilo až po uplynutí ďalších takmer 13 mesiacov s tým, že odročenie o jeden mesiac spôsobilo právny zástupca protistrany. V konaní tak vznikli obdobia trvajúce spolu cca 30 mesiacov, kedy nie je možné hovoriť o efektívnom a bezprietáhovom konaní, ktoré smeruje k svojmu záveru v primeranej lehote. Tieto prietáhy priznáva vo svojom vyjadrení aj Okresný súd Čadca, no považuje ich za objektívne.

S týmto názorom sa nestotožňujem. Napr. v roku 2013, počnúc dňom 14. mája, bola nová zákonná sudkyňa povinná konať. Pojednávanie však vykonala až dňa 12.12.2013 a vytýčeniu jeho termínu predchádzala mailová žiadosť môjho právneho zástupcu zo dňa 07.10.2013. Pokiaľ v závere tohto pojednávania došlo k jeho odročeniu za účelom vykonania ohliadky na mieste samom, nebol dôvod rovno neurčiť termín tohto úkonu. Takéto plynulé konanie by potom znamenalo aj následné zabránenie kolízii termínov pojednávani právneho zástupcu odporkýň a aj výpočet úkonov by bol kratší. V každom prípade by sa vytýčenie termínu pojednávania, resp. iného úkonu, nevykazovalo ako osobitná aktivita súdu.

Za celé obdobie nedošlo pre moje správanie k odročeniu ani jedného úkonu vo veci samej. Pojednávanie uskutočnené dňa 27.06.2011 bolo odročené pre potrebu rozhodnutia

o podanom návrhu na nariadenie predbežného opatrenia a nie kvôli žiadosti Centra právnej pomoci ako môjho vtedajšieho zástupcu.

Vzhľadom k vyššie uvedenému teda trvám na podanej sťažnosti a oproti pôvodne navrhovanému výroku o náhrade trov konania, tento mením v súvislosti s podaným vyjadrením tak, že navrhujem priznať mi náhradu trov právneho zastúpenia v sume 435,66,- EUR (slovom štyristotridsaťpäť eur šesťdesiatšesť eurocentov), ktorú bude Okresný súd Čadca povinný vyplatiť na účet môjho právneho zástupcu JUDr. Vladimíra Kašubu(...), a to do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.»

3. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich stanoviskami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

II.

Z obsahu sťažnosti a k nej priložených písomností, z vyjadrení účastníkov konania a z obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu ústavný súd zistil tento priebeh a stav konania vedeného na okresnom súde pod sp. zn. 8 C 196/2010:

Dňa 3. decembra 2010 bol okresnému súdu doručený žalobný návrh sťažovateľky proti [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „odporkyňa 1“), a [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „odporkyňa 2“, spolu len „odporkyne“), „o určenie práva zodpovedajúceho vecnému bremenu nadobudnutému vydržaním a o jeho trpenie“. Vec bola zaevidovaná pod sp. zn. 8 C 196/2010 a bola pridelená na rozhodnutie sudkyňi Mgr. Zlatici Vysockej.

Dňa 8. decembra 2010 bol návrh zaslaný odporkyňiam na vyjadrenie.

Dňa 22. decembra 2010 sa odporkyne písomne vyjadrili k návrhu.

Dňa 3. januára 2011 bolo vo veci nariadené pojednávanie na 14. február 2011.

Dňa 10. februára 2011 bol termín nariadeného pojednávania zrušený „z dôvodu PN sudkyne“.

Dňa 21. februára 2011 bolo vo veci nariadené pojednávanie na 28. marec 2011.

Dňa 28. marca 2011 sa uskutočnilo vo veci pojednávanie, ktoré bolo odročené na neurčito s tým, že „*nový termín bude vytýčený po ukončení hospitalizácie odporkyne 2*“.

Dňa 6. apríla 2011 sťažovateľka požiadala okresný súd o opravu zápisnice z pojednávania.

Dňa 20. apríla 2011 okresný súd uznesením č. k. 8 C 196/2010-61 návrh na opravu zápisnice zamietol. V rovnaký deň vyzval súd právneho zástupcu odporkyne 2, aby oznámil, či sa už skončila jej hospitalizácia.

Dňa 4. mája 2011 právny zástupca odporkyne 2 súdu oznámil, že jeho mandantka už nie je hospitalizovaná.

Dňa 31. mája 2011 bolo vo veci nariadené pojednávanie na 27. jún 2011.

Dňa 10. júna 2011 sťažovateľka podala návrh na vydanie predbežného opatrenia.

Dňa 20. júna 2011 právny zástupca sťažovateľky požiadal súd o odročenie nariadeného pojednávania.

Dňa 27. júna 2011 bolo pojednávanie odročené na neurčito s tým, že „*nový termín bude nariadený po rozhodnutí o návrhu na vydanie predbežného opatrenia*“. V rovnaký deň okresný súd uznesením č. k. 8 C 196/2010-75 návrhu na vydanie predbežného opatrenia vyhovel.

Dňa 20. júla 2011 odporkyne podali odvolanie proti uvedenému uzneseniu.

Dňa 26. júla 2011 súd vyzval odporkyne na úhradu trov za podané odvolanie.

Dňa 31. augusta 2011 sa sťažovateľka písomne vyjadrila k podanému odvolaniu.

Dňa 28. septembra 2011 bol spis predložený Krajskému súdu v Žiline (ďalej len „*krajský súd*“), aby rozhodol o podanom opravnom prostriedku.

Dňa 28. marca 2012 krajský súd uznesením č. k. 10 Co 290/2011-110 napadnuté uznesenie okresného súdu zmenil tak, že návrh na nariadenie predbežného opatrenia zamietol.

Dňa 13. apríla 2012 bol spis vrátený okresnému súdu.

Dňa 16. apríla 2012 bolo vo veci nariadené pojednávanie na 14. jún 2012.

Dňa 14. júna 2012 sa uskutočnilo vo veci pojednávanie, ktoré bolo odročené na neurčito na účely ďalšieho dokazovania s tým, že právny zástupca sťažovateľky predloží „náčrt prechodu“ a oznámi meno svedka.

Dňa 22. júna 2012 právny zástupca sťažovateľky predložil súdu „náčrt prechodu“ a oznámil meno svedka.

Dňa 26. júna 2012 bolo vo veci nariadené pojednávanie na 27. september 2012.

Dňa 6. júla 2012 sa odporkyne vyjadrili „k náčrtu“ sťažovateľky.

Dňa 12. septembra 2012 právny zástupca sťažovateľky požiadal o odročenie nariadeného pojednávania z dôvodu kolízie pojednávaní.

Dňa 13. septembra 2012 bol termín nariadeného pojednávania zrušený a bol stanovený nový na 29. november 2012.

Dňa 29. novembra 2012 bolo pojednávanie odročené na 14. február 2013 z dôvodu hospitalizácie odporkyne 2.

Dňa 22. januára 2013 bol termín nariadeného pojednávania zrušený „z dôvodu PN zákonnej sudkyne“.

Dňa 7. februára 2013 bola vec opatrením predsedníčky okresného súdu pridelená na ďalšie konanie a rozhodnutie JUDr. Anne Plichtíkovej, „z dôvodu dlhodobej PN“ zákonnej sudkyne.

Dňa 8. februára 2013 sudkyňa požiadala pripojiť ďalšie dôkazy a spisy.

Dňa 3. apríla 2013 správa katastra doručila súdu požadované listiny a spisy.

Dňa 14. mája 2013 bola vec opatrením predsedníčky okresného súdu pridelená na ďalšie konanie a rozhodnutie JUDr. Laure Židekovej, „z dôvodu dlhodobej PN“ pôvodnej zákonnej sudkyne.

Dňa 14. októbra 2013 bolo vo veci nariadené pojednávanie na 12. december 2013.

Dňa 12. decembra 2013 sa uskutočnilo vo veci pojednávanie, ktoré bolo odročené na neurčito „za účelom vykonania ohliadky na mieste samom“.

Dňa 7. januára 2014 bola vec opatrením predsedníčky okresného súdu pridelená na ďalšie konanie a rozhodnutie Mgr. Zlatici Vysockej.

Dňa 21. januára 2014 bol vo veci nariadený termín miestnej ohliadky na 26. marec 2014.

Dňa 26. marca 2014 sa uskutočnila vo veci miestna ohliadka.

Dňa 30. apríla 2014 súd požiadal Lesy Slovenskej republiky (ďalej len „lesy“) na podanie správy.

Dňa 21. mája 2014 lesy reagovali na výzvu súdu.

Dňa 28. mája 2014 okresný súd vyzval svedka na predloženie listín.

Dňa 10. júna 2014 bolo vo veci nariadené pojednávanie na 25. september 2014.

Dňa 21. augusta 2014 bol termín nariadeného pojednávania zrušený „z dôvodu PN zákonnej sudkyne“.

Dňa 7. októbra 2014 bola vec opatrením predsedníčky okresného súdu pridelená na ďalšie konanie a rozhodnutie JUDr. Michalovi Mravcovi „z dôvodu dlhodobej PN“ zákonnej sudkyne.

Dňa 24. októbra 2014 zákonný sudca oznámil predsedníčke okresného súdu svoju zaujatosť v danej veci.

Dňa 24. októbra 2014 bola vec opatrením predsedníčky okresného súdu pridelená na ďalšie konanie a rozhodnutie JUDr. Anne Plychtíkovej. V rovnaký deň zákonná sudkyňa oznámila predsedníčke okresného súdu svoju zaujatosť v danej veci.

Dňa 7. novembra 2014 bol spis predložený krajskému súdu, aby rozhodol o oznámenej námietke zaujatosti.

Dňa 11. novembra 2014 krajský súd uznesením č. k. 9 NcC 93/2014-308 sudkyňu JUDr. Annu Plychtíkovú nevytlúčil z prerokúvania a rozhodovania predmetnej veci.

Dňa 21. novembra 2014 bol spis vrátený okresnému súdu.

Dňa 6. februára 2015 bolo vo veci nariadené pojednávanie na 12. marec 2015.

Dňa 24. februára 2015 bol termín nariadeného pojednávania zrušený a bol stanovený nový na 24. marec 2015 „z dôvodu prekážky na strane právneho zástupcu“ sťažovateľky.

Dňa 24. marca 2015 sa uskutočnilo vo veci pojednávanie, ktoré bolo odročené na 14. apríl 2015 na účely vyhlásenia rozsudku.

Dňa 14. apríla 2015 bol vo veci vyhlásený rozsudok č. k. 8 C 196/2010-332.

Dňa 5. mája 2015 sťažovateľka podala proti uvedenému rozsudku odvolanie.

Dňa 8. júna 2015 bol spis predložený krajskému súdu, aby rozhodol o podanom opravnom prostriedku.

Dňa 23. februára 2016 krajský súd uznesením č. k. 11 Co 239/2015-363 napadnutý rozsudok okresného súdu potvrdil.

III.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. (...)

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie.

Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či postupom okresného súdu v konaní o určenie práva zodpovedajúceho vecnému bremenu vedenom pod sp. zn. 8 C 196/2010 dochádzalo k porušovaniu sťažovateľkinho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných priet'ahov(...)

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná(...)

Ústavný súd si pri výklade „práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov“ garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o „právo na prejednanie veci v primeranej lehote“, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03).

Ústavný súd vo svojej rozhodovacej činnosti konštantne vychádza z názoru, že účelom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu. Samotným prerokovaním veci na štátnom orgáne sa právna neistota osoby neodstráni. Až právoplatným rozhodnutím súdu sa vytvára právna istota. Pre splnenie ústavného práva zaručeného čl. 48 ods. 2 ústavy nestačí, aby štátny orgán, v danom prípade súd, vec prerokoval. Ústavné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov sa naplní až právoplatným rozhodnutím súdu, na ktorom sa osoba domáha odstránenia právnej neistoty ohľadom svojich práv (II. ÚS 26/95).

Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov garantované v čl. 48 ods. 2 ústavy, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitosť veci, správanie účastníka konania a postup súdu (napr. I. ÚS 41/02). V súlade s judikatúrou ESLP ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02). Podľa rovnakých kritérií ústavný súd postupoval aj v danom prípade.

1. Pokiaľ ide o zložitosť veci, ústavný súd je toho názoru, že konanie o určenie práva zodpovedajúceho vecnému bremenu tvorí štandardnú súčasť rozhodovacej činnosti všeobecných súdov, výklad a aplikácia právnej úpravy v obdobných veciach sú stabilizované, a preto ich z právneho hľadiska nemožno považovať za zložité. Pokiaľ ide o skutkovú zložitosť veci, ústavný súd, vychádzajúc z okolností danej záležitosti, dospel k záveru, že ani z hľadiska ustálenia faktického stavu veci napadnuté konanie nemožno považovať za zložité. Napokon ani predsedníčka okresného súdu vo svojom vyjadrení nepoukázala na skutkovú alebo právnu zložitosť predmetnej veci.

2. Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľky v preskúmvanej veci, ústavný súd nezistil žiadnu významnú okolnosť, ktorá by mala byť osobitne zohľadnená na jej ťarchu pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo

v tomto konaní k zbytočným priet'ahom. Dĺžka napadnutého konania teda v zásade nebola vyvolaná správaním s'ťažovateľky, hoci nezodpovedá skutočnosti tvrdenie právneho zástupcu s'ťažovateľky, že „za celé obdobie nedošlo pre moje správanie k odročeniu ani jedného úkonu vo veci samej“, pretože s'ťažovateľka, resp. jej právny zástupca sa 3x ospravedlnili z neúčasti na nariadených pojednávaniach (20. júna 2011, 12. septembra 2012 a 24. februára 2015). Samozrejme, s'ťažovateľka za takýchto okolností aj sama prispela k predĺženiu preskúmaného konania, teda musela si uvedomiť, že neúčast'ou na pojednávaní dôjde k predĺženiu napadnutého konania.

3. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu a predovšetkým konštatuje, že predmetný spis okresného súdu sa cca 1,5 roka nachádzal na krajskom (odvolacom) súde, aby ten rozhodol o opravných prostriedkoch účastníkov konania. Za uvedené obdobie prípadných zbytočných priet'ahov nepripadá do úvahy zodpovednosť okresného súdu, ale iba zodpovednosť krajského súdu, ktorého však s'ťažovateľka, zastúpená kvalifikovaným právnym zástupcom, v tomto konaní neoznačila za účastníka konania. Z prehľadu procesných úkonov opísaných zo súdneho spisu, ktorý bol ústavnému súdu zapožičaný, vyplýva, že okresný súd konal v danej veci v podstate priebežne, okrem ojedinelej nečinnosti v období od 3. apríla 2014 do 14. októbra 2013 (šesť mesiacov). Z judikatúry ústavného súdu však vyplýva, že nie každý zistený priet'ah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru (mutatis mutandis I. ÚS 47/03 a v ňom odkaz na predchádzajúcu judikatúru ústavného súdu). V okolnostiach danej veci uvedená ojedinelá nečinnosť neovplyvnila podľa názoru ústavného súdu výrazne skutočnosť, že vec bola až 14. apríla 2015 skončená, a preto tento krátkodobý priet'ah nemožno ani považovať za príčinu neodstránenia stavu právnej neistoty, v ktorej sa s'ťažovateľka nachádzala v dôsledku trvania tohto konania štyri roky a štyri mesiace na okresnom súde. Ústavný súd tiež pripúšťa, že v dôsledku opakovanej práceneschopnosti zákonnej sudkyne došlo k narušeniu plynulosti napadnutého konania, avšak predsedníčka okresného súdu v každom prípade včas reagovala na vzniknutú situáciu (približne vždy po uplynutí jedného mesiaca) a opatrením vec prikázala na konanie a rozhodnutie inému

zákonnému sudcovi. Vzhľadom na uvedené ústavný súd konštatuje, že nebolo možné z hľadiska komplexného posúdenia inkriminovaného konania považovať postup okresného súdu v ňom za porušenie práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Postup okresného súdu, aj keď nebol vždy plynulý a efektívny, sa zjavne nevyznačuje takými významnými prietahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako zbytočné prietahy v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Z uvedených dôvodov a v súlade so svojou doterajšou rozhodovacou činnosťou ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto nálezu.

4. Sťažovateľka okrem vyslovenia porušenia označených práv navrhla, aby ústavný súd svojím rozhodnutím prikázal okresnému súdu konať vo veci bez zbytočných prietáhov, a domáhala sa aj priznania primeraného finančného zadosťučinenia a trov právneho zastúpenia.

V zmysle ustanovenia § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde ak sa základné právo alebo sloboda porušili rozhodnutím alebo opatrením, ústavný súd také rozhodnutie alebo opatrenie zruší. V zmysle odseku 4 citovaného ustanovenia zákona o ústavnom súde môže ústavný súd priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda sa porušili, aj primerané finančné zadosťučinenie. Z uvedeného vyplýva, že tieto výroky sú viazané na vyhovenie vo veci samej. Keďže v uvedenom prípade ústavný súd vyslovil, že základné práva, ktorých porušenie sťažovateľka namietala, porušené neboli, uvedenými návrhmi sa pri svojom rozhodovaní už podrobnejšie nezaoberal.

5. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uložiť niektorému z účastníkov, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy. Keďže sťažovateľka v konaní neuspela, ústavný súd nepovažoval za potrebné zaoberať sa ani jej návrhom na náhradu trov konania.

Zo všetkých uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 12. mája 2016